

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.109/2019/5.

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Gordos Csaba Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Gordos Csaba ügyvéd, **cím 1**) által képviselt **felperes neve, felperes címe** szám alatti lakos **felperesnek** - a Dr. Gulyás Zoltán ügyvéd (**cím 2**) által képviselt **alperes neve, alperes székhelye** szám alatti székhelyű **alperes** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2019. március 5. napján kelt 8.P.20.036/2019/4. számú ítélete ellen az alperes által 6. sorszám alatt előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja**, és a felperesnek járó, alperest terhelő marasztalás összegét 7.500.000,- (Hétmillió-ötszázezer) forintra és ennek az elsőfokú ítélet szerinti kamatára leszállítja.

A perköltséggel kapcsolatos rendelkezéseket mellőzi.

A peres felek első- és másodfokú eljárási költségeiket maguk viselik.

A le nem rótt 1.500.000,- (Egymillió-ötszázezer) forint elsőfokú, valamint 747.700,- (Hétszáznegyvenhétezer-hétszáz) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A felperes 2008. és 2015. közötti időszakban beltárgya volt a **B** Betéti Társaságnak (továbbiakban: Bt.).

A háziiorvosi szakvizsgával rendelkező orvos végzettségű, felperes 2008. évben megvásárolta **(település 1)-ben** a IV. számú háziiorvosi körzet praxisjogát. Ezt követően a Bt. és az alperesi önkormányzat között 2008. szeptember 17. napján az önálló orvosi tevékenységről szóló 2000. évi II. tv. (Öotv.) 2/B. § (1) bekezdés szerinti feladat-ellátási megállapodás jött létre, amelyben az alperes megbízta a Bt-t, illetőleg annak háziiorvosi szakvizsgával rendelkező orvos tagját (felperest) azzal, hogy lássa el a IV. számú háziiorvosi praxis feladatait területi ellátási kötelezettséggel 2008. október 1-től, határozatlan időtartamra. A bt. vállalta a feladat ellátását, nyilatkozata szerint ehhez személyi feltételei adottak.

A szerződés 4. pontjában a felek kikötötték, hogy a vállalkozó orvos a szerződésben szereplő feladatok ellátásához a fedezetet az Egészségbiztosítási Alap kezelőjével kötött finanszírozási szerződés alapján folyósított összegből biztosítja. Az alperesi megbízó a megbízott betéti társaság részére orvosi rendelőt, és az abban lévő leltár szerinti eszközök használatát térítésmentesen biztosította. A rendelő fenntartási költségei közül a vállalkozó háziorvos a telefondíjat köteles

számla alapján megtéríteni, továbbá a rendelő rezsiköltségek fedezeteként havi 50.000,- forint hozzájárulást fizet, mely a fűtés, világítás, takarítás, közüzemi díjak, stb. céljára szolgál. A vállalkozó orvos személy szerint vállalt kötelezettséget a szerződés 8. pontjában, hogy hetente 20 órát rendel, hétfőn és pénteken 8-12 óráig, kedden, szerdán és csütörtöki napokon 12-16 óráig. A szerződés 10. pontjában felek rögzítették, hogy a háziorvosi ügyeleti szolgáltatban való részvétel a területi kötelezettséggel rendelkező vállalkozó háziorvos számára kötelező, külön ügyeleti díjazás mellett. A 12. pont értelmében a szerződést a felek közös megegyezéssel megszüntethetik, illetve 6 hónapos határidővel felmondhatják. A 13. pont a megbízó azonnali hatályú felmondási jogát részletezi. Ezek között felmondási okként szerepel az is, ha a vállalkozó háziorvos a megállapodásban és a hatályos jogszabályokban rögzített kötelezettségeit súlyosan, vagy írásbeli felhívás ellenére ismételten neki felróható okból megszegi. Az egészségügyi tevékenység végzésével összefüggő kötelezettség súlyosnak minősítése az ÁNTSZ területileg illetékes kistérségi intézete állásfoglalása alapján állapítható meg.

A felek között az ezt követő évek során nézeteltérések támadtak, különösen az ügyelet ellátásával kapcsolatban, melyet alperes többször is kifogásolt. A Bt. a rendelő fenntartási költségeit nem fizette meg határidőben, így az alperes felé tartozása is felhalmozódott.

Település 1 város polgármestere 2012. július 4-én készített előterjesztést a **B** Bt-vel háziorvosi szolgálat ellátása tárgyában kötött megállapodás felmondásáról. Az előterjesztés tartalmazta a határozattervezetet, mely szerint **alperes** Képviselő-testülete a **B** Bt-vel 201/2008. (IX.10.) számú határozatával, a 2008. szeptember 17. napján kelt megállapodást, annak 13. pontja első bekezdésére hivatkozással azonnali hatállyal felmondja. Alperes Képviselő-testületének Ifjúság, Politikai, Szociális és Egészségügyi Bizottsága 2012. július 23-án megtartott zárt ülésén a bizottság elnöke ezt az előterjesztést ismertette, majd a bizottság egyhangú határozatot hozott a megállapodás azonnali hatályú felmondásáról.

Ugyanezen a napon **Település 1** Város Képviselő-testülete rendkívüli zárt ülést tartott, ennek 14. napirendi pontjaként a **B** Bt-vel háziorvosi szolgálat ellátása tárgyában kötött megállapodás felmondásáról tárgyaltak. Ezen az ülésen a polgármester azt javasolta, hogy a felperessel kötött szerződést a 7. pontra hivatkozva mondják fel azonnali hatállyal, mert a fizetési kötelezettség nemteljesítése is kimeríti az azonnali hatályú felmondás lehetőségét. Ugyanakkor az ÁNTSZ állásfoglalása kell ahhoz, hogy kimondják a 13. pont szerinti szerződésszegést, az orvosi ellátásra való kötelezettség súlyos megszegését. A testületi ülésen a bt. beltagjának, azaz jelen per felperesének szakmai kötelezettségszegése körében felrótták a rendelési idő be nem tartását, illetve az ügyeleti feladatok ellátásának elmaradását. Ekkor egy önkormányzati képviselő részéről ugyanakkor az a felvetés is elhangzott, hogy ha nem azonnali hatállyal mondják fel a szerződést, akkor a tartozás önkormányzat felé történő rendezése esetén a háziorvos folytathatja a tevékenységét.

A határozattervezetet a képviselő-testület azzal a módosítással fogadta el a 257/2012. (VII.23.) számú határozatában, hogy a **B** Bt-vel 201/2008. (IX.10.) határozatával elfogadott, 2008. szeptember 17. napján kelt megállapodás 7. pontjára hivatkozással, azonnali hatállyal kerül felmondásra. Az alperes ezt a határozatot megküldte a **B** Bt-nek, illetőleg a felperesnek, valamint a **(település 1)**-i Tisztifőorvosnak azzal, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg. A felperes ezt a határozatot 2012. augusztus 6. napján vette át, majd az alperes intézkedett az orvosi rendelő bezárása iránt.

Az alperes a képviselő-testület 257/2012. (VII.23.) számú határozatára hivatkozva 2012. augusztus 8. napján kelt levelében felszólította a felperest az orvosi rendelő birtoklásának azonnali hatályú

felhagyására, amelynek a felperes nem tett eleget annak ellenére, hogy ott rendelést már nem folytathatott.

A IV. számú háziorvosi praxis további működtetéséről az alperes képviselő testülete a 267/2012. (VIII.10.) számú, valamint a 280/2012. (IX.05.) számú határozatában rendelkezett az utóbbi határozattal a képviselő-testület a **C** Betéti Társaságot, mint helyettesítőt bízta meg a IV. számú háziorvosi körzet feladatainak ellátására.

A (...) Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve 2012. augusztus 16. napján kelt XI-...-7/2012. számú határozatában a **B** Betéti Társaság részére a háziorvosi ellátás és központi ügyelet szakmákra kiadott működési engedélyt hivatalból visszavonta. Az indokolás hivatkozott arra, hogy az alperes a 2012. augusztus 10. napján megtartott rendkívüli zárt ülésén megerősítette a 257/2012. (VII.23.) számú döntését, mely szerint **alperes** Képviselő-testülete a megállapodást azonnali hatállyal felmondta. A határozat utalt a 96/2003. (VII.15.) Kormányrendelet 19. § (1) bekezdés h) pontjában írtakra, mely szerint az egészségügyi államigazgatási szerv a működési engedélyt visszavonja, ha az egészségügyi alapellátás körében kötött feladat-ellátási szerződés megszűnik.

A határozat ellen a felperes fellebbezést jelentett be. A (...) Megyei Kormányhivatal 2012. november 12. napján meghozott végzésével az elsőfokú közigazgatási határozatot megsemmisítette, és az ügyben az elsőfokú döntést hozó hatóságot új eljárás lefolytatására utasította. Az alperes ettől függetlenül nem tette lehetővé a továbbiakban sem a háziorvosi praktizálást a felperes számára.

Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (...) -i Területi Hivatala a 2012. augusztus 17. napján kelt levelében értesítette a felperest, hogy az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, valamint a **B Bt. (...)** számú finanszírozási alapszerződése 2012. augusztus 31. napjával megszűnik. Ennek indokaként azt jelölték meg, hogy a (...) Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve **(település 2 neve)-i, (település 3 neve)-i** Kistérségi Népegészségügyi Intézete határozatában visszavonta a szolgáltató .../2008. számú működési engedélyét, valamint az **alperes** Képviselő-testülete a 257/2012. (VII.23.) számú határozatával felmondta a 2008. szeptember 17. napján kelt megállapodást a **B Bt.**-vel.

A felperes a háziorvosi tevékenységét ténylegesen 2012. augusztus 31. napjáig folytatta.

A **(település 1)-i** Járásbíróságon ...P.../2012. számon a **B Bt.**, mint felperes indított pert jelen per alperese ellen, felmondás érvénytelenségének megállapítása iránt. A **(település 1)-i** Járásbíróság 23. sorszám alatti, 2013. június 18. napján kelt ítéletében megállapította, hogy az alperes által 257/2012. (VII.23.) képviselő-testületi határozatba foglalt, **B Bt.**-vel 2008. szeptember 17. napján kelt megállapodás azonnali hatályú felmondása érvénytelen.

A **(település 2)-i** Törvényszék ...Pf.../2014/7. számú, 2014. március 26. napján kelt ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az ítélet indokolása szerint valójában az alperes az egészségügyi tevékenység végzésével összefüggő kötelezettség súlyos megsértése miatt kívánta a felperessel kötött szerződést azonnali hatállyal felmondani, ennek azonban a szerződés 13. pontja szerinti azon feltétele hiányzott, mely szerint az egészségügyi tevékenység végzésével összefüggő kötelezettség megszegés súlyosnak minősítése kizárólag az ÁNTSZ területileg illetékes kistérségi intézete állásfoglalása alapján lehetséges. A per során ugyan az nem volt vitatott, hogy a felperes a szerződés 7. pontja szerinti fizetési kötelezettségének 2011. februárja óta nem tett eleget, az alperes azonban felmondását nem erre alapította, és elfogadható magyarázatot sem adott arra, hogy a követelését miért nem érvényesítette korábban. A törvényszék álláspontja szerint az alperes részéről az azonnali hatályú felmondás joggal való visszaélés útján történt, mert valójában olyan eltérő

indokkal kívánta a szerződést felmondani, amelynek a feltételei a határozat meghozatalakor nem álltak fenn. Az alperesi felmondás ez okból minősül jogellenesnek és érvénytelennek.

A Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő bírósági megkeresésre adott hivatalos adatközlése szerint (...P.../2017/25. számú perirat), a **B** Bt. számára az Egészségbiztosítási Alapból az alábbi finanszírozási összegek kerültek kifizetésre:

2011. augusztus	753.500,- forint,
2011. szeptember	819.300,- forint,
2011. október	720.600,- forint,
2011. november	702.500,- forint,
2011. december	1.280.100,- forint,
2012. január	683.900,- forint,
2012. február	680.200,- forint,
2012. március	782.700,- forint,
2012. április	662.000,- forint,
2012. május	659.700,- forint,
2012. június	775.300,- forint,
2012. július	667.100,- forint.

A háziorvosi ellátás körében kifizetett (...) megyei finanszírozási átlagösszegek pedig ebben az időszakban a következők voltak:

2011. augusztus	805.000,- forint,
2011. szeptember	864.800,- forint,
2011. október	803.400,- forint,
2011. november	807.400,- forint,
2011. december	1.457.600,- forint,
2012. január	828.700,- forint,
2012. február	818.700,- forint,
2012. március	932.400,- forint,
2012. április	818.300,- forint,
2012. május	820.200,- forint,
2012. június	930.000,- forint,
2012. július	849.000,- forint.

A felmondást követően a felperes a háziorvosi gyakorlathoz kötött kreditpontokat már nem tudta megszerezni (...P.../2017/11. számú beadvány mellékleteként csatolt igazolások).

Más településen, egy másik praxisjog megvásárlásához a felperes nem rendelkezett megfelelő pénzeszközökkel. A felperes volt körzetében a perbeli időszakban jelentős nagyságrenddel lecsökkent a beteglétszám, a kártyákat más praxisokhoz vitték át.

A **B** Betéti Társaság, amelynek keretében a felperes a háziorvosi tevékenységét folytatta, betegszállítással is foglalkozott, ebből azonban megfelelő bevétel nem származott, sőt a cég 2015-ben felszámolás alá került. A felperes feleségével közösen **A** Kft-t is működtette, de a cégek tevékenységéből szintén nem származott jelentős jövedelem, a felperes ezért **(állam 1)-ben** új céget alapított és jelenleg külföldön az alternatív egészségmegőrzésről tart előadásokat.

A feladat-ellátási szerződés jogellenes felmondását követően a peres felek között, illetőleg a **B** Betéti Társaság és jelen per alperese között több más hatósági, illetőleg bírósági eljárás is folyamatban volt. Többek között jelen per alperese 2013. július 29. napján birtokvédelmi eljárást

kezdemenyezett, mely közigazgatási ügyben **(település 4)** Város Önkormányzat Jegyzője járt el. Miután a jegyző a birtokvédelmi kérelmet elutasította 2014. január 14-én, jelen per alperese pert kezdeményezett a betéti társasággal szemben, amelyben kérte annak kötelezését arra, hogy a **település 1, Cím 3** szám alatt található orvosi rendelőként üzemelő ingatlannak, háziorvosi rendelő helyisége vonatkozásában hagyjon fel a jogalap nélkül birtoklással. A **(település 4)**-i Járásbíróság **...P.../2014/8.** számú, 2014. szeptember 17. napján kelt ítéletében a felperes keresetét elutasította, az ítélet elsőfokon jogerőre emelkedett, mivel az alperes - hivatkozott per felperese - 2014. november 18-án benyújtott fellebbezését az elsőfokú bíróság hivatalból elutasított. Emellett a felek között több per volt folyamatban a fenntartási költségtérítés megfizetése tárgyában is.

A megállapodás azonnali hatályú felmondásának érvénytelenségét kimondó ítélet jogerőre emelkedését követően, az alperes 2014. december 15. napján ismételten felmondta a megállapodást, ezúttal 6 hónapos rendes felmondással, a szerződés 12. pontjában foglaltak alapján.

A felperes keresetét a perindításkor 37.387.200,- forint és járulékai iránt terjesztette elő, melyből 9.346.800,- forintot tényleges vagyoni kárként jelölt meg, mely a praxis elértéktelenedéséből, elvesztéséből eredt, míg további 28.040.400,- forintot nem vagyoni kártérítésként kívánt érvényesíteni. Utóbb a **...P.../2017/22.** számú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal utolsó bekezdésében rögzített nyilatkozata szerint a nem vagyoni kártérítés iránti igényétől elállt, és már csak kizárólag 9.346.800,- forint vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Álláspontja szerint a perbeli időszakban ez volt egy átlagos praxis éves kártyapénze. A megállapodás jogellenes felmondásával, amelyet jogerős bírói ítélet állapított meg, az alperes felperes irányában jogellenes magatartást tanúsított és ezzel közvetlen okozati összefüggésben a felperest kár érte. A kár mértéke egy átlagos praxisnak az értékéhez igazítható. Az alperesi jogellenes felmondás miatt a felperes ugyanis évekig nem gyakorolhatta a hivatását, a jogellenes felmondás végső soron megszüntette a praxisjogát. A felperest személyében érte kár, mert mint háziorvos nem tudott praxist létesíteni, és bár háziorvosi praxis létesítése egy betéti társaságon keresztül történt, ettől függetlenül a praxis elvesztése a háziorvosnak a kára. Előadta továbbá, hogy a per időtartama alatt másik praxist nem vásárolhatott, időközben pedig a háziorvosi gyakorlathoz kötött ügynevezett kreditpontjait is elvesztette. Hivatkozása szerint vagyoni kára átalányjellegű, mert ennyibe kerül egy újra beindított praxis megvásárlása. Keresetleveléhez engedményezési szerződést csatolt, mely alapján a **B** Betéti Társaság részére, mint magánszemély részére engedményezte az alperessel szemben felmerülő mindazon kártérítési, kártalanítási követeléseit, melyek a háziorvosi praxis megszűnésével függnek össze (keresetlevel F/5. szám alatti melléklet).

Az alperes kérte a kereset elutasítását, vitatta annak jogalapját és összegét is. Álláspontja szerint a felperes nem tett eleget a kárenyhítési kötelezettségének, mivel más településen nem létesített praxist. Nem lett volna annak akadálya, hogy a felperes egy másik praxis betöltésére szerződéses jogviszonyt létesítsen. Az alperesi magatartás ezért nem minősül károkozó magatartásnak a felperes viszonylatában.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelem szerint kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 9.346.800,- forintot, és ezen összeg járulékait, továbbá 467.000,- forint perköltséget. A bíróság ítélete jogi indokolásában a keresetet Ptk. 339. § (1), valamint 359. § (1) bekezdései alapján találta helytállónak, mivel az alperes vonatkozásában a polgári jogi kártérítési felelősség konjunktív feltételeinek fennállta a tényállás alapján megállapítható. Az alperes jogellenes magatartást tanúsított, amikor a feladat-ellátási megállapodást felmondta, mely tény az előzményi perben hozott jogerős bírósági ítélet rögzít, ezzel a felperes kártérítési követelésének jogalapja bizonyított. A praxisgyakorlás megszűnése, és a működési engedély visszavonása egyaránt

a jogellenes, alperesi rendkívüli felmondás következménye volt. Az ezzel kapcsolatban felmerült felperesi károk meghatározása során a kártérítési felelősséghez szükséges okozati összefüggést külön vizsgálta a bíróság. Hangsúlyozta, hogy az oksági láncolatban relevánsnak az az ok tekinthető, amely az események rend szerinti lefolyása mellett alkalmas az eredmény létrehozására. A bíróság abból indult ki, hogy a szerződés jogellenes felmondása következtében a felperes háziiorvosi tevékenysége hirtelen megszakadt, megélhetése ellehetetlenült. A praxisjog olyan személyhez kapcsolódó vagyoni értékű jog, mely elidegeníthető, illetve mely csak meghatározott feltételek fennállása esetén folytatható. E tevékenység a felperes személyes megélhetését volt hivatott biztosítani. A háziorvos önálló orvosi tevékenységet csak személyesen folytathat az önkormányzat által meghatározott háziiorvosi körzetben, melyhez a praxisjogot engedélyező jogerős kormányhivatali határozat is szükséges. A perbeli esetben az alperes a jogellenes, rendkívüli felmondás nyomán értesítette a felügyeleti hatóságot a megállapodás megszűnéséről, a hatóság pedig a felperes működési engedélyét visszavonta, egyúttal megszűnt a részére korábban havi rendszerességgel biztosított finanszírozási összegek folyósítása. Az alperes intézkedett az orvosi rendelő bezárása iránt is, a felperes háziiorvosi tevékenységet ezt követően már egyáltalán nem tudott folytatni, ezt az alperesi intézkedések megakadályozták. A bíróság mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy az alperes intézkedései - elsősorban a jogellenes, rendkívüli felmondás - közvetlen okozati összefüggésben van a felperes jövedelemvesztésével annak ellenére, hogy ebben az időpontban a praxisjoga még nem szűnt meg. A rendkívüli felmondás közlése és annak érvénytelenségét megállapító jogerős bírósági ítélet meghozatala között közel 2 év telt el, mely időszakban a felperes háziiorvosi körzetében nem tudott tevékenykedni, és jelentős összegű jövedelemtől esett el. A jogellenes magatartással ezzel felperesnek kárt okozó alperes a teljes kártérítés elve alapján a károsultat olyan helyzetbe köteles hozni, mintha a károkozás be sem következett volna.

A bíróság a kártérítés összegének meghatározásakor abból indult ki, hogy a felperes kártérítési igényét az egy éves, ún. kártyapénz összegéhez igazította, és így jelölte meg 9.346.800,- forint kárösszeget. A bíróság a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a **B Bt.** részére az egészségbiztosítási alaphól 2011. augusztus és 2012. júliusa közötti időszakban havi bontásban milyen finanszírozási összegek kerültek kifizetésre. Ez némileg kevesebb volt, mint a megyei átlag, mely ugyancsak hitelesen kimutatásból beszerzett peradatként szerepel az ítélet tényállásában. A bíróság figyelembe vette azt is, hogy mindemellett a háziiorvosi körzet működtetése költségekkel és egyéb kiadásokkal is járt. Felperes viszont 2 évig nem tudott tevékenykedni, ugyanakkor kárigényét az 1 éves finanszírozási időszak összegéhez igazította, így a bíróság a Ptk. 359. § (1) bekezdés alkalmazásával általános kártérítésként a kereseti kérelemben megjelölt összeget találta alkalmasnak a felperes teljes körű kárának megtérítéséhez. A bíróság nem fogadta el azt az alperesi ellenkérelmet, mely szerint ne tett volna eleget felperes kárenyhítési kötelezettségének. Külön hangsúlyozta, a felperes váratlanul, minden előzmény nélkül került abba a helyzetbe, hogy háziiorvosként nem tevékenykedhetett tovább, a rendkívüli, azonnali hatályú felmondással és a rendelő bezárásával ezt az alperes megghiúsította. Ilyen esetben nem volt elvárható felperestől, hogy más praxisjogot vásároljon, ugyanis eredetileg határozatlan időtartamú szerződése volt az alperessel, melyben bízva nem kellett arra külön felkészülnie vagy intézkedéseket tennie, hogy máshol láthasson el háziiorvosi feladatokat.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan pedig az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság utasítását a perben érvényesíteni kívánt kártérítés összeagszerűségének tételes vizsgálatára. Jogi indokolásként továbbra is fenntartotta álláspontját, mely szerint a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének, a betéti társaságon keresztül lehetősége lett volna egyéb tevékenységi körök ellátására, és az így befolyt árbevételből egy másik praxis megvásárlására. Alperes megjegyezte, a

háziiorvosi feladat-ellátás tekintetében már korábban is merültek fel aggályok a felperessel kapcsolatban, pl. az ügyeleti rendszerből való kijelentkezés miatt. A kereseti kérelem összecszerúságát illetően az alperes vitatta, hogy az általános kártérítés jogintézménye a kereseti kérelem kapcsán alkalmazható lenne. Állította, hogy az OEP-től történő adatkérés útján lehetőség van a praxisjog alapján a felperes jogelődje részére tételesen kifizetett összegek meghatározására. A korábbi évek, 2008-2012. közötti időszakának adatai a kár pontosabb, összecszerű meghatározását lehetővé teszik. A felperest ért kár a rendelkezésre álló és beszerezhető adatok alapulvétele mellett konkrétan meghatározható, e tényre figyelemmel az általános kártérítés alkalmazásának jogszabályi feltételei nem állnak fenn. Külön hiányolta, hogy a felperes nem közölt tényleges tevékenység ellátási időszakokra nézve konkrét dologi jellegű kiadásokkal kapcsolatos adatokat. A költségek levonása ugyanis mindenképpen indokolt a finanszírozási összegekből a tiszta elmaradt előny megállapításához. E körben alperesi álláspont szerint a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű kiegészítése, illetve az eljárás teljes megismétlése szükséges, mely indokolttá teszi a Pp. 252. § (3) bekezdés alkalmazását. Elsődleges fellebbezési hivatkozása kapcsán végül kitért még külön arra, hogy álláspontja szerint a felperest ért állítólagos vagyoni hátrány és az alperesi magatartás között nincs közvetlen ok-okozati összefüggés, és e körben kell figyelembe venni azt is, hogy a felperes nem tett eleget kárenyhítési kötelezettségének sem.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, nem a teljes árbevétel kártérítéskénti megítélését tartalmazza az elsőfokú ítélet. Kára abból ered, hogy a jogellenes felmondással praxisát tönkre tették, és lényegében a vagyoni értékű praxisjog elvesztése miatti kárigényt kívánt érvényesíteni. Ebből a szempontból nincs jelentősége, hogy a háziiorvosi praxis működtetésének milyen költségei vannak. Sérelmezte, hogy az előzményi per jogerős ítélete ellenére az alperes továbbra is kétségbe vonja, hogy jogellenes magatartást tanúsított, mellyel felperesnek kárt okozott. Megjegyezte, kára a keresetben megjelölnél jóval nagyobb, de a felperesi bizonyítás határai eddig engedték terjeszkedni a keresetben megjelölt igényt, mely valójában jóval alacsonyabb összegű, mint a ténylegesen felmerült összes kár.

A fellebbezés **kisebb részben alapos.**

A felperes a 2008. évben megvásárolt **település 1**, IV. számú háziiorvosi körzet praxisjogának 2012. augusztusi jogellenes felmondása miatti elértéktelenedése miatt indított kártérítési pert az alperesi önkormányzattal szemben. A felperes a háziiorvosi feladatait magánszemélyként látta el, a jogszabály által előírt ehhez szükséges ún. területi feladat-ellátási szerződést azonban a **B** Betéti Társaság kötötte az alperessel, mint megbízóval, mely bt-nek felperes beltagja volt. Nem vitatott tényállási elem, hogy 2012. augusztusában az alperesi önkormányzat kezdeményezte a feladat-ellátási szerződés megszüntetését, amikor a betéti társasággal azonnali hatályú felmondást közölt. Ez közvetlenül maga után vonta a bt. részére háziiorvosi ellátásra szóló működési engedély visszavonását, és az OEP által a bt-vel kötött szerződés alapján nyújtott finanszírozás megszüntetését. A további alperesi intézkedés pedig az orvosi rendelő működtetését fizikailag sem tette lehetővé. Mindezzel kapcsolatban a bt. által indított kereset folytán a feladat-ellátási szerződés felmondásának jogellenességét két évig tartó peres eljárás nyomán, 2014-ben mondta ki jogerős másodfokú ítéletével a **(település 2)-i** Törvényszék. Ezt követően, 2014. december 15-én közölt rendes felmondással, 6 hónapos felmondási idő eltelte nyomán szűnt meg a felek közötti a bt. és alperes közötti feladat-ellátási szerződésre vonatkozó jogviszony.

A felperes praxisjogának ilyen módon bekövetkezett elértéktelenedése, illetve végső soron elvesztése, miatt terjesztette elő a 9.346.800,- forint összegű vagyoni jellegű kártérítési követelését, jogalakként a 2000. évi II. tv., 216/2011. (X.19.) Korm.rendelet, és az 1959. évi Ptk. 318., 339. és

349. §-ára hivatkozva, majd 17. számú beadványában előadta, Ptk. 349. §-ra alapított előadását nem tartja fenn.

A perben a 2016. évi CXXX. tv. (Pp.) 629. §, 630. § (1) bekezdése alapján a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (1952. évi Pp.) rendelkezései alkalmazandók.

Az ítélet tábla az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálhatja felül. Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és hivatkozott arra is, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel teljes körűen, hiányzik a háziiorvosi rendelő egy éves működtetésének költségvonzata, erre vonatkozóan bizonyítás nem folyt, és hivatkozott arra is, hogy a feltárt tényekből sem megfelelő következtetéseket vont le az elsőfokú bíróság.

Az ítélet tábla ezért elsőként azt vizsgálta, hogy történt-e a fellebbezésben megjelölt, vagy hivatalból észlelendő eljárási szabálysértés, emiatt indokolt-e az elsőfokú eljárás megismétlése, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése.

Ennek során az ítélet tábla abból indult ki, hogy az 1952. évi Pp. 163. § (1) bekezdése szerint a polgári perben a bíróság az ügy szempontjából releváns tényeket veheti figyelembe, azt pedig, hogy melyek ezek, az anyagi jogi szabályok határozzák meg. Elsőként tehát az alkalmazandó anyagi jogi szabály meghatározása szükséges, melyet jelen esetben a felperes módosított keresetében hiányosan, pontatlanul adott elő.

A kereset jogalapjának tisztázásához elsődlegesen tartozik, hogy a feladat-ellátási szerződés bár polgári jogi jogviszonyt hozott létre a felek - az alperes és a bt. - között, azonban az alperesi önkormányzatnak ezt a megállapodást közigazgatási jogkörben eljárva kellett megkötnie, mivel az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8. § (4) bekezdése, valamint az egészségügyről szóló 1997. évi CLV. tv. 152. § rendelkezéseiből következően, kötelező önkormányzati feladatot képez az egészségügyi alapellátás biztosítása. Az alperes tehát közigazgatási jogkörben járt el, függetlenül attól, hogy tevékenysége nem hatósági határozat meghozatalában, hanem szerződés megkötésében realizálódott. A közhatalom gyakorlása során kifejtett szervező, intézkedő tevékenység is közigazgatási jogkörben történő eljárásnak minősül (PJD VI/230. számú eseti döntés). A kötelező államigazgatási jellegű feladatnak a hatóság szervező, intézkedő tevékenységével kapcsolatban keletkezett károk ezért közigazgatási jogkörben okozottként értékelendők (BDT2010/2175. szám alatt közzétett eseti döntés, Szegedi Ítélet tábla Pf.I.20.972/2014/6. számú ítélet).

A 2013. évi CLXXVII. tv. (Ptké.) 50. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben az 1959. évi IV. tv. (1959. évi Ptk.) rendelkezései irányadók. Az elsőfokú bíróság az eljárása során nem észlelte, hogy az alperes közigazgatási jogkörben eljárva fejtette ki tevékenységét, ezen szabályokat ítélete meghozatalakor nem vette figyelembe, és ezek alkalmazásának szükségességéről nem tájékoztatta a feleket, ezzel eljárási szabályt sértett, de ez nem eredményezi az ítélet hatályon kívül helyezését, figyelemmel az 1/2014. PK véleményben foglaltakra, mert a közigazgatási jogkörben okozott károk vonatkozásában a Ptk. 339. §-a mellett, a Ptk. 349. §-a szerint figyelembe veendő további tényállási elemek az ügyben rendelkezésre állnak.

Az 1959. évi Ptk. 349. § (1) bekezdése szerinti, közigazgatási jogkörben okozott speciális kárfelelősségi alakzat esetén a Ptk. általános kártérítési szabályain túl további feltétele, hogy a kár rendes jogorvoslással ne legyen elhárítható, és a károsult a rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vegye. Az alperes és a felperesi érdekkörbe tartozó betéti társaság között létrejött egészségügyi feladat-ellátási szerződés megszűnése kapcsán a felperest - de a betéti társaságot sem - közigazgatási jogi rendes jogorvoslati lehetőség nem illette meg, így ennek hiánya a kereset elutasítását nem eredményezheti.

A felperes keresetében kártérítés megfizetésére kérte kötelezni alperest, és az 1959. évi Ptk. 318. és 339. §-át is megjelölte. A régi Ptk. nem tett különbséget a szerződésszegéssel okozott kár és

szerződésen kívüli károkozás szabályai között. A szerződésszegéssel okozott kár megtérítését a Ptk. 318. §-a szerint a Ptk. 339. §-ai alkalmazásával szabályozta.

Az 1959. évi Ptk. 339. § (1) bekezdése szerint, aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni. Mentésül a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A Ptk. 339. § (1) bekezdésében megjelenő indirekt, vagy exkulpációs bizonyítási rendszerből adódóan a jogellenesség, kár, és okozati összefüggés bizonyítása a károsult feladata, míg a károkozónak kell bizonyítani a felróhatóság hiányát a kimentés körében.

Jelen esetben közvetlen jogviszonyban az alperes nem a felperessel, hanem a bt-vel állt.

Jelen ügyben a felperes egyrészt hivatkozott arra, hogy praxisjogának elértéktelenedéséből származó kárát kívánja érvényesíteni - külön hangsúlyozva, hogy nem elmaradt haszon miatti igényt érvényesít -, de csatolta a bt-től származó engedményezési szerződést is.

A perben ezért elsődlegesen tisztázandó volt a károsult személye, vagyis az, hogy a felperes a bt. engedményezett, szerződésből eredő követelését, vagy a szerződésen kívüli károkozásból származó saját kártérítési igényét érvényesíti.

A 2000. évi II. tv. (Öo. tv.) 1. § (1) bekezdés c) pontja értelmező rendelkezése és a 2. § (1) bekezdés egybevetéséből következően a praxisjog az orvoshoz, mint magánszemélyhez kötött jogosultság. A 2008. évi vásárlás folytán a **település 1**, IV. számú háziorvosi körzet praxisjoga pedig személy szerint a felperest illette meg, függetlenül attól, hogy a feladat-ellátási szerződést a betéti társaság útján kötötték meg. A felperes, mint magánszemély a kárigény érvényesítésre jogosultsággal rendelkezett az említett jogalapon, mivel a praxisjog elvesztése saját személyes vagyonát érintette hátrányosan, ezért szerződésen kívüli kártérítési igénye neki keletkezett.

Mindezekre tekintettel a szerződésen kívül okozott kárért fennálló felelősség Ptk. 339. § (1) bekezdésében szabályozott általános kártérítési alakzatának szabályai szerint érdemben kellett vizsgálni a felperes saját jogú kárigényének megalapozottságát.

A felperes a hivatkozott peres eljárások során hozott jogerős ítélettel igazolta, hogy az alperes a bt-vel kötött feladat-ellátási szerződést 2012. augusztusában jogellenesen mondta fel, ezzel az alperes jogellenes magatartása megállapítható.

A felperes állította, hogy praxisjoga elértéktelenedett. Tény, hogy a feladat-ellátási szerződés megszűnését követően a praxisengedélyt vissza kell adni [313/2011. (XII.23.) Korm.rendelet 7. § (1) bekezdés, 4. §], és a praxisjog, mely személyhez kapcsolódó vagyoni értékű jog, a feladat-ellátási szerződés megszűnését követően 6 hónapon belül értékesíthető (13/A. §).

A 2012. augusztusi felmondás jogellenessége - peres eljárásban, több év elteltével - megállapításra került, ezért a feladat-ellátási szerződés majd csak 2015-ben szűnt meg, ekkorra azonban már a praxisjog valós értéket nem képviselt, azt a felperes nem tudta értékesíteni, azaz a kár bekövetkezett. A praxisjog értékvesztése, elenyészése, illetve a feladat-ellátási szerződés jogerős bírósági ítélettel megállapított jogellenes felmondása közötti okozati összefüggés, alapvető kérdése a perbeli jogvita elbírálásának. Ezt az elsőfokú bíróság helyesen vizsgálta, és értékelte. Kiemelendő tényállási elem ezzel kapcsolatban, hogy 2 évig bizonytalan, függő jogi helyzet állt fenn a praxis további működtetésének lehetőségét illetően. A kormányhivatal az engedélyt haladéktalanul visszavonta, majd pedig e határozat másodfokú megsemmisítésétől függetlenül nem vitatott, hogy az alperesi önkormányzat továbbra sem tette lehetővé a háziorvosi tevékenység folytatását a felperes számára. Alperes által sem vitatott életszerű felperesi nyilatkozat szerint a pereskedés 2 éves időszaka alatt a páciensek más háziorvoshoz jelentkeztek át, ezzel jelentősen lecsökkent a körzethez tartozó kártyák száma. Lényegében a praxis ez idő alatt „kiürült”, ezért 2015. évre értékkel már nem rendelkezett, annak eladására sem volt lehetőség. Mindezekre tekintettel az alperes jogellenes magatartása, és a

felperes praxisjogának értéktelenné válása közötti okozati összefüggés fennálltát az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg. A peres időszakban az érdemi működtetést nyilvánvalóan lehetetlenné tette a finanszírozás megszüntetése, illetve a működési engedély visszavonásával kapcsolatban kialakult helyzet folytán a betéti társaságon keresztül végezhető egyéb más egészségügyi szolgáltatásokra sem volt lehetősége a felperesnek.

Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette a praxisjog jogi értelmezés szerinti definícióját, az ugyanis olyan személyhez kapcsolódó vagyoni értékű jog, amely jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén elidegeníthető, vagyis forgalomképes. A kártérítés összegének megállapításához a forgalomképtelenné vált praxisjog értékének meghatározását kellett tehát a perben elvégezni, felperesre háruló bizonyítás útján. Ehhez a felperes a perbeli időszakot megelőző 1 év, (...) megére vonatkozó átlagos finanszírozási adatait kérte alapul venni. Az alperes a perbeli ellenkérelmében, és fellebbezésében is arra hivatkozott, hogy csak a praxisjoggal érintett körzet adatai vehetők figyelembe, de szükséges a bevételek mellett a kiadások vizsgálata is, mely elmaradt.

Egy adott praxisjog konkrét - forgalmi - értékének meghatározására azonban két jogszabályi rendelkezés is előírást tartalmaz. Az Öo. tv. perbeli időszakra nézve már hatályos 2/B. § (5) bekezdése szerint a körzetmódosítás miatt bekövetkezett, háziorvost ért kár esetén a települési önkormányzat kártalanítási kötelezettsége körében az összecszerűség megállapításánál a háziorvosi szolgáltató által a finanszírozás keretében kapott 1 éves összeget kell figyelembe venni. Az Öo. tv. végrehajtásáról szóló 313/2011. (XII.23.) Korm.rendelet (továbbiakban: korm.rendelet) 14. § (2) bekezdése értelmében pedig a praxisjog értékének alapja a praxisjogot érintő körzetben működő egészségügyi szolgáltatónak az eladást megelőző évben fizetett finanszírozási összeg 80%-a. Utóbbi rendelkezés a praxisjog elidegenítése esetére vonatkozik, lehetővé téve azt, hogy az ügylet megkötése esetén a felek másként rendelkezzenek. Ezek a jogszabályi rendelkezések - az alperesi hivatkozással egyezően - a praxisjog ellenértéke meghatározásának alapjául, mindig az érintett praxis visszamenőleges egy évi adatait rendelik figyelembe venni, ezért nem alkalmazható az adott régióra, területre vonatkozó átlagadatok.

Az ítéletábra másrészt utal arra, hogy nem elmaradt haszon iránti keresetet terjesztett elő a felperes, ahol - az alperes erre az esetre nézve helyes hivatkozása szerint - a kieső tiszta haszon meghatározásához csak a bevétel és költségek különbözete lenne figyelembe vehető, mindezt akár több évre is vonatkoztatva. A praxisjog értékesítéskori ellenértékének meghatározásánál vagy kártalanításnál az egy évi finanszírozási összeg az alap, és a kiadások külön - tételes felméréssel - nem vizsgálандók. Nem vétett ezért eljárási hibát az elsőfokú bíróság, amikor a bt. egy évi működési költségét - az érintett felmondás előtti egy évre vonatkozóan - nem vizsgálta, ez okból az ítélet további bizonyítás szükségessége miatti hatályon kívül helyezése nem indokolt.

Vizsgálандó azonban a praxisjog értéke, ugyanis az nem volt azonos az egy évi „kártyapénzzel”, hanem az csak viszonyítási alap.

A jogszabály külön bizonyítás nélkül lehetőséget ad az egy évi értéktől való eltérésre.

Az ítéletábra értelmezése szerint ez azt jelenti, hogy a megelőző évben fizetett finanszírozási összeg 80%-a jogszabály által limitált minimuma a praxisjog ellenértékének. Perbeli esetben az ítélet tényállásában is részletesen szereplő peradatok rendelkezésre állnak arra vonatkozóan, hogy a jogellenes felmondás közlését megelőző 1 év során (12 hónapon keresztül) hónapról hónapra pontosan milyen összegű finanszírozásban részesült a betéti társaság az adott praxisban. A perbeli praxisjog értékének meghatározásához tehát ezt kell a bíróságnak alapul vennie.

Az elsőfokú bíróság szükségtelenül utalt a Ptk. 359. § (1) bekezdés rendelkezésére, ugyanis nem az általános kártérítési jogalapon kell a felperes kárát meghatározni, hanem a jogszabályi háttér analóg alkalmazásával a rendelkezésre álló peradatokat kell mérlegelni. Mindezek alapján az ítéletábra a

Pp. 206. § (3) bekezdés által biztosított szabad mérlegelési joggal élve abból indult ki, hogy a betéti társaság 2011. augusztus és 2012. júliusa között 9.186.900,- forint összegű finanszírozásban részesült. A mérlegelés során azonban figyelembe kell venni, hogy a felperes saját nyilatkozata szerint már megvásárlásakor sem volt túl nagy létszámú (kb. 1900 fős) a kisvárosi praxis körzet, másrészt tevékenységével kapcsolatban merültek fel a perben nem cáfolt kifogások is, különösen az ügyeletellátással kapcsolatban, illetve nem vitatottan jelentős összegű költségterítési hátralékot is felhalmozott a felperes, mely körülményeket nyilvánvalóan a praxisértéket csökkentő szempontként kell figyelembe venni. Az ítélet tábla ezért a jogszabály szerinti 80%-ra, a praxisjog érték alapjára történő csökkentést mindenképpen szükségesnek találta. Ez kerekítve 7.500.000,- forintos kárösszeg meghatározást tesz lehetővé. Ez az összeg az tehát, mely a bíróság szabad mérlegelésével megállapított praxisjog értékvesztéséből eredő vagyoni hátrány megtérítését szolgálja.

E tekintetben helytálló a felperes fellebbezési ellenkérelmében előadott álláspont, hogy a kiadások külön nem vizsgálандók, csakúgy mint a kárenyhítési kötelezettséggel kapcsolatos alperesi elvárásokkal szembeni érvek. A pereskedés időszakában bizonytalan függő jogi helyzet állt elő, a perbeli praxis folytatásának lehetősége teljesen bizonytalan volt, ezért nem volt elvárható felperestől, hogy ez időben másik praxis megszerzése iránt intézkedjen, tekintettel arra is, hogy egy praxisjog jogosultja csak egy háziorvosi körzetben végezhet tevékenységet [Korm.rendelet 10. § (2) bekezdés] emiatt kárenyhítési kötelezettség elmulasztása felperesen nem kérhető számon.

Az ítélet tábla mindezekre tekintettel a Pp. 253. § (2) bekezdés alkalmazása útján az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített marasztalási összeget 7.500.000,- forintra és annak járulékaira leszállította.

A felperes kereseti igényét a perindításkor még 37.387.200,- forintban határozta meg, mely 28.04.400,- forint nem vagyoni kártérítési követelést tartalmazott. Utóbbtól a 22. sorszám alatti jegyzőkönyvben elállt, így e tekintetben azonban pervesztesnek minősül. A javára végül megítélt vagyoni kártérítés összegét az ítélet tábla a Pp. 206. § (3) bekezdés alkalmazásával szabad mérlegelés útján határozta meg, ezért indokolt a Pp. 81. § (2) bekezdés költségviselési szabályának alkalmazása, mely lehetővé teszi a Pp. 78. § (1) bekezdés főszabályától való eltérést, ha a bíróság szabad mérlegeléssel a követelt kártérítésnél kevesebbet ítél ugyan meg, de a követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak. Mindezek alapján az ítélet tábla elsősorban a felperesi kereset jogalapjának fennálltára tekintettel nem az összegszerű pernyertesség, pervesztességi arányt vette alapul a perköltség megosztás során, hanem a Pp. 81. § (1) bekezdés 2. fordulata szerinti egyenlő arányú perköltség megosztás alkalmazását találta indokoltnak. Ennek megfelelően a perbeli jogi képvisellel felmerült költségeket peres felek maguk kötelesek viselni.

A perben a felperes illetékviselésre kiterjedő személyes költségmentességben részesült, míg alperes törvényről fogva személyes illetékmentes, így az első- és másodfokon felmerült valamennyi illetéket az állam viseli. E tekintetben pontosítani kellett az elsőfokú illeték összegét, mivel azt 37.387.200,- forint után az Itv. 42. § (1) bekezdés szerinti illetékmaximumban (1.500.000,- forint) kell meghatározni. A fellebbezési pertárgyérték 9.346.800,- forint volt, az ezután járó fellebbezési illeték 747.000,- forint, melyet ugyancsak az állam visel [6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 14. §].

Szeged, 2019. június 20.

Dr. Gaálné dr. Jobbágy Ildikó s.k.. Dobler László s.k.. Béri András s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró

